

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման բաժնի (2017-18 ուստարի)

Որակյալ ուսուցման ապահովման ռազմավարական առաջնահերթ խնդրի իրականացման գրավականը մասնաճյուղում դեռևս 2009թ.-ից ներդրված **որակի ներքին ապահովման համակարգն է:** ԵՊՀ ԻՄ-ի որակի ներքին ապահովման համակարգի կազմակերպական կառուցվածքին համապատասխան՝ այդ գործընթացները համակարգվում և իրականացվում են Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման (ՄԿՈԱ) բաժնի կողմից՝ Որակի կառավարման հանձնաժողովի մշտական աջակցությամբ:

Բաժինն իր գործունեությունը պլանավորում է կրթության որակի բնագավառում մասնաճյուղի ընտրած քաղաքականության և մասնաճյուղի զարգացման 2016-20թթ. ռազմավարական ծրագրի հիման վրա:

Բաժնի աշխատանքային պլանը ներառել է ընթացիկ ուսումնական տարում իրականացվելիք գործողություններն ըստ ռազմավարական ծրագրի համապատասխան նպատակների, դրանք են.

-մասնաճյուղի գործունեության արդյունավետության գնահատման ցուցանիշների (ԳԱՑ-ի) վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրում և վերլուծություն,

- “Դասընթացների փաթեթներ”-ի մշակման վերաբերյալ խորհրդատվության պարբերաբար տրամադրում,

- կրթական ծրագրերի ղեկավարների և ամբիոնների հետ մշտական բովանդակային աշխատանքի իրականացում,

- արտաքին և ներքին շահակիցների կրթական կարիքների ուսումնասիրություն, հավաքագրված տվյալների վերլուծություն, առաջարկությունների փաթեթների մշակում,

- ներքին գործընթացների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքման ավտոմատ համակարգերի աշխատանքի վերաբերյալ խորհրդատվության ապահովում,

- մասնաճյուղի գործունեության թափանցիկության ապահովում. տեղեկատվության տարածում, պաշտոնական կայքի արդյունավետության բարելավում և այլն:

Հաշվետու ուստարում որոշ տեխնիկական խնդիրների պատճառով բաժնի գործունեությունը ըստ պլանի էս համարում են ոչ լիարժեք. նախատեսված աշխատանքների հիմնական մասը բաժինն ավարտին է հասցրել, կան պարբերաբար իրականացվող գործընթացներ, որոնք նույնպես եղել են ուշադրության կենտրոնում և իրականացվել են պատշաճ մակարդակով: Մակայն եղել են նաև գործընթացներ, որոնք մնացել են թերի: Բաժնի ամբողջ գործունեությունն ամրագրվել է արձանագրություններում:

2017-18 ուստարում բաժնի գործունեությունն իրականացվել է 4 հիմնական ուղղություններով.

1. Բաժնի առաջնահերթ ռազմավարական խնդիրներից մեկը մշտապես համագործակցությունն է **կրթական ծրագրերի ղեկավարների հետ:** Բաժինն ամբողջ ուստարվա ընթացքում աշխատել է 2018-19 ուստարվա բակալավրի կրթական ծրագրեր մշակող 9 աշխատանքային խմբերի հետ, մասնավորապես կրթական ծրագրերի առաջարկի հայտերի մշակման, արտոնման և հաստատման գործընթացի շրջանակներում, խորհրդատվություններով **աջակցել է** նրանց՝ կրթական ծրագրերը որակավորումների ազգային շրջանակին համապատասխան վերանայելու, բակալավրի կրթական ծրագրերը դասավանդման, ուսումնառության և հետազոտության փոխկապակցվածության տարրերով ապահովելու առումով /ՌԾ 1.2.4/:

Տնօրենի խորհրդական պարոն Ա.Մակարյանի անմիջական ղեկավարությամբ և խորհրդատվությամբ բաժինը կազմակերպել է հանդիպումներ կրթական ծրագրերի ղեկավարների, ֆակուլտետների ղեկանների հետ, որոնց ընթացքում քննարկվել են ՀՀ Որակավորումների ազգային շրջանակի և դրան համապատասխան կրթական ծրագրերի վերջնարդյունքների ձևակերպման վերաբերյալ հարցեր, քննարկվել են նաև կրթական ծրագրերի կառուցվածքային և բովանդակային վերափոխմանը վերաբերող հարցեր: Բաժինը նրանց մշտապես ապահովել է համապատասխան մեթոդական նյութերով:

Ըստ մշակված ժամանակացույցի իրականացվել է ծրագրերի առաջարկի հայտերի ձևակերպումները, որոնք նայվել են բաժնում, ապա ներկայացվել են կրթական ծրագրերն արտոնող հանձնաժողով՝ հաստատման, որից հետո աշխատանքային խմբերը պատրաստել են ծրագրերի ամբողջական փաստաթղթային փաթեթը՝ ծրագրի ուսումնական պլան, ծրագրի մասնագիր և բաղկացուցիչ ուսումնական մոդուլների նկարագրիչներ, ըստ սահմանված ձևաչափերի և գործող պահանջների: ՄԿՈԱ բաժինը ստուգել է ծրագրերի փաստաթղթային փաթեթները, աշխատանքային խմբերի հետ համատեղ աշխատանքի արդյունքում կազմվել են կրթական ծրագրերը և ներկայացվել ԵՊՀ ԻՄ գիտական խորհրդին կից որակի կառավարման հանձնաժողով՝ վերջնական եզրակացության համար:

2. Երկրորդ ռազմավարական խնդիրը **“Դասընթացների փաթեթներ”**-ի վերաբերյալ խորհրդատվության պարբերաբար իրականացումն է /ՌԾ 1.2.5/: Դեռևս 2014թ-ի սեպտեմբերից մասնաճյուղում ներդրվել են դասընթացների փաթեթները, որոնց ամբողջական ներդրման գործընթացը մի շարք մասնագիտությունների համար ավարտվեց 2017-18 ուստարվա երկրորդ կիսամյակով, նոր մասնագիտությունների համար այն շարունակվում է: Հաշվետու ուստարվա ընթացքում բացի պարբերաբար խորհրդատվական աշխատանքներից բաժինը երկու անգամ տեղում՝ ամբիոններում ուսումնասիրել է փաթեթների հատ կապված խնդիրները, պարզաբանել որոշ դեպքերում դրանց բացակայության պատճառները, նշել եղած փաթեթներում առկա խնդիրները և այլն:

Պորտֆոլիոյի ձևավորումը նախատեսում է փաստաթղթերի համակարգված և կազմակերպված հավաքագրում, այն սիստեմատիկ գործընթաց է: Հաշվետու ուստարում բաժնի կողմից մշակվել են **դասընթացների փաթեթների պատրաստման ուղեցույցի 2-րդ և 3-րդ բաժինները**: Եթե 1-ին բաժնի փաստաթղթերի առկայությունը վկայում է, որ դասավանդողը մանրամասնորեն պլանավորել է իր մասնագիտական գործունեությունը դասընթացի շրջանակներում, ապա փաթեթի 2-րդ և 3-րդ բաժինները հանդես են գալու որպես դասընթացների գնահատման և բարելավման տեղեկատվական աղբյուր: Մշակված ուղեցույցները նոր ուսումնական տարվա սկզբից կուղարկվեն ամբիոններ քննարկման, դիտողությունների և առաջարկների համար:

3. Բաժնի երրորդ ռազմավարական խնդիրը տարբեր մեխանիզմներով մասնաճյուղի ներքին և արտաքին շահակիցների **կարիքների ուսումնասիրությունն է**, խնդիրների հավաքագրումը, վերլուծումը և գնահատումը /ՌԾ 6.1.1, 1.3.6/: Հաշվետու ուստարում բացի առցանց եղանակով իրականացված ԵՊՀ ԻՄ-ում դասավանդման որակի և արդյունավետության վերաբերյալ ուսանողական հարցումներից և ԵՊՀ ԻՄ-ում ստացած կրթությունից բավարարվածության վերաբերյալ շրջանավարտների հարցումներից բաժինն առցանց իրականացրել է մասնաճյուղից բավարարվածության ուսանողական հարցում 1-3 կուրսերի բոլոր ուսանողների շրջանում: Հարցումն ընդգրկել է 3 բաժին. բավարարվածությունը մասնաճյուղից, պրակտիկաների կազմակերպումից և մասնաճյուղում ուսանողների գնահատումից: Նշենք, որ նախորդ տարիներին բաժնի կողմից մշտապես իրականացվել են 8-9 հարցում, ներառյալ

շրջանավարտներից և պրակտիկանտ ուսանողներից արտաքին շահակիցների բավարարվածության, մասնաճյուղից և ուսանողների գնահատումից պրոֆեսորադոսախոսական կազմի բավարարվածության, մասնաճյուղում գիտական միջավայրի վերաբերյալ ուսումնասիրությունները և այլն:

Բաժինը հաշվետու ուստարվա օգոստոս, սեպտեմբեր, հոկտեմբեր ամիսներին կատարել է նշված հարցումների արդյունքների վերլուծություն, կազմել է համապատասխան հաշվետվություններ, արդյունքներն ուղարկվել են ամբիոններ, տեղադրվել են կայքում՝ ապահովելով նրանց հրապարակայնությունը:

Քանի որ մասնաճյուղից բավարարվածության ուսանողական հարցումներն անց են կացվել ընթացիկ ուստարվա ապրիլ-մայիս ամիսներին, ապա դրանք կմշակվեն 2018թ.-ի սեպտեմբերին:

Բաժինը ՈՒՄՎ-ից ստացել է մասնաճյուղում ստացած կրթությունից շրջանավարտների բավարարվածության հարցման արդյունքները, կատարել է այդ արդյունքների վերլուծություն, նաև համեմատական վերլուծություն նախորդ ուստարիների նույն հարցման արդյունքների հետ, կազմել է հաշվետվություն, ամփոփ արդյունքներն ըստ ֆակուլտետների կուղարկվեն ամբիոններ՝ քննարկման համար:

Նշենք, որ ռազմավարական այս խնդրի շրջանակներում բաժինը տարբեր մեխանիզմներով իրականացրած ուսումնասիրություններից հավաքագրված կարծիքների և առաջարկությունների հիման վրա կազմել է առաջարկությունների փաթեթ, ներկայացրել տնօրենին, ընդ որում ներառված առաջարկությունների զգալի մասը ստացել են իրենց լուծումները:

4. Ընթացիկ ուստարում բաժնի կարևոր ձեռքբերումը **«ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղը հասարակական կարծիքի համապատկերում** (գիտաուսումնական մտորումներ և փաստեր)» գրքի հրատարակումն էր պարոն Առաքելյանի և բաժնի աշխատակիցներ՝ Մ.Ճաղարյանի և Է.Կյուրեղյանի հեղինակությամբ: Աշխատանքում ներկայացված են ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղում վերջին 5 տարվա ընթացքում անցկացված շահակիցների կարծիքների ուսումնասիրությունների արդյունքներն ու դրանց վերլուծությունը: Գրքում ներկայացված են այդ ուսումնասիրությունների արդյունքները, նրանց համեմատական վերլուծությունները, ինչը թերևս կարելի է անվանել ուսանողական մեկ սերնդի գնահատականը մասնաճյուղի գործունեությանը:

Հեղինակների նպատակն է եղել՝ բարելավել սովորողների և աշխատակիցների սոցիոլոգիական մշակույթը, դրանով իսկ մեծացնել հասարակական կարծիքի հավաստիությունը և, ինչպես նաև մասնաճյուղի ղեկավարությանն օժանդակել կրթօջախի ուսումնակազմակերպչական խնդիրների բացահայտման, դրանց լուծման տարբերակների առաջադրման և մասնագիտական կրթության պատշաճ որակի ապահովման հարցերում:

5. Բաժինը վերջին 5 տարիների ընթացքում հաշվետվության հատուկ ձևաթերթի միջոցով հավաքագրում է **ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովների կարծիքները և առաջարկները**: Այդ հաշվետվության մեջ նախագահները գնահատել և վերլուծել են շրջանավարտների ձեռք բերած ուսումնառության ընդհանրական արդյունքները, բնութագրել ավարտական աշխատանքների թեմաները, դրանց արդիականությունը և համապատասխանությունը որակավորմանը, շրջանավարտների կողմից աշխատանքների ներկայացման հմտությունները: Բաժինն ուսումնասիրել է բոլոր հանձնաժողովների կարծիքները և առաջարկները, կատարել է վերլուծություն ըստ մասնագիտությունների, ապա ամփոփել մասնաճյուղի համար: Առանձնացվել են մասնաճյուղի գործունեության արդյունավետության աճին ուղղված առաջարկները, որոնք վերաբերել են հարցաշարերի և ավարտական աշխատանքների թեմատիկայի արդիականացմանը, անդրադառնում են տարածաշրջանային հիմնախնդիրներին, լաբորատոր բազայի կատարելագործմանն ու պրակտիկաների ավելի արդյունավետ ու

նպատակաուղղված անցկացմանը: Կազմվել են հաշվետվություններ, որոնք կտեղադրվեն կայքում, իսկ առանձին մասնագիտությունների համար կատարված վերլուծությունները կտրամադրվեն համապատասխան ամբիոններին:

6. Ռազմավարական հաջորդ կարևոր խնդիրներից մեկը մասնաճյուղի միջազգայնացման խնդիրն է, որի ապահովման առաջնահերթ գործիք է **մասնաճյուղի կայք-էջի եռալեզու տարբերակի գործակումը** /ՌԾ 9.1.3, 8.4.6/: 2018թ.-ի մարտ-ապրիլ ամիսներին ամբողջությամբ խմբագրվել են կայքի անգլալեզու և ռուսալեզու էջերը, հիմնական փաստաթղթերի, հայտարարությունների և նորությունների օտարալեզու տարբերակների տեղադրումը կիրականացվի նոր ուսումնական տարվա սկզբից: Նշենք, որ բաժինը մշտապես աշխատել է կայքէջի բովանդակության բարելավման ուղղությամբ՝ հասարակությանը ընթացակարգերի և գործընթացների թափանցիկությունն ու հասանելիությունն ապահովելու համար:

7. Բաժինը հաշվետու ուստարում **իրականացրել է** մասնաճյուղի 2016-20թթ. զարգացման ռազմավարական ծրագրի 2016-17թթ.-ի մասնաճյուղի կատարողականի վերլուծություն: 2017թ. նոյեմբերին բաժինը **հավաքագրել է** մասնաճյուղի բոլոր ստորաբաժանումների հաշվետվությունները՝ 2016-17 ուստարում նրանց գործունեության և 2016-20թթ. զարգացման ռազմավարական ծրագրի 2016-17թթ.-ի կատարողականի վերաբերյալ: Նշենք, որ ստորաբաժանումները ռազմավարական ծրագրի կատարողականի վերլուծությունն իրականացրել են բաժնի կողմից մշակված հատուկ ձևաչափով: Բաժինը հավաքագրված տեղեկատվության հիման վրա **կազմել է** 2016-17 ուստարում ռազմավարական ծրագրով նախատեսված գործողությունների իրականացման վերաբերյալ զեկույց, ապահովել նրա հրապարակայնությունը (տեղադրվել է մասնաճյուղի կայք-էջում), կազմակերպվել է զեկույցի տպագրումը, որի օրինակները տրվել են բոլոր ստորաբաժանումներին:

8. Բաժնի նախաձեռնությամբ և մասնաճյուղի տնօրենի հրամանով ձևավորված աշխատանքային խումբը ապրիլի 19-ից մայիսի 19-ը մասնաճյուղի ամբիոններում իրականացրել է **ներքին աուդիտ** ըստ նախապես մշակված ծրագրի և ժամանակացույցի:

Աուդիտի աշխատանքային խմբի կազմում մասնագիտական կրթության որակի բաժնի նպատակն էր.

- ուսումնասիրել ամբիոնների գործունեությունը աշխատանքների ռազմավարական պլանավորման և իրականացման, ամբիոնի գործունեության բարելավման, կրթական ծրագրերի մշակման ու նրանց բարելավման ընթացքում առկա խնդիրների և նրանց լուծման ուղղությամբ,
- նրանց տրամադրել համապատասխան խորհրդատվություն գործունեության տարբեր ասպեկտների արդյունավետ կազմակերպման վերաբերյալ,
- նպաստել ամբիոնների, կրթական ծրագրերի ղեկավարների և տարբեր ստորաբաժանումների միջև համագործակցության ավելի արդյունավետ կազմակերպմանը՝ համապատասխան ձևաթղթերով, պլան-ժամանակացույցերով և այլն:

Հաշվի առնելով աուդիտի ընթացքում հավաքագրված խնդիրները ՄԿՈԱ բաժինը մշակել է հատուկ ուղեցույց և փաստաթղթերի փաթեթ, որոնք նպատակ ունեն օգնել ամբիոնների վարիչներին ճիշտ և արդյունավետ կազմակերպել ամբիոնների գործունեության պլանավորումը, իրականացումը և գնահատումը, հաշվետվողականությունը, ամբիոնների և մասնավորապես ՄԿՈԱ բաժնի միջև փաստաթղթաշրջանառության կազմակերպումն ըստ հստակ ժամանակացույցի: Բաժինը փաթեթը ամբիոններին կներկայացնի նոր ուսումնական տարվա սկզբին:

9. Բաժինը մշտապես ապահովել է ներքին գործընթացների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքման ավտոմատ համակարգերի (ֆակուլտետների դեկանատներում, անձնակազմի կառավարման բաժնում, ուսումնամեթոդական վարչությունում) անխափան աշխատանքը:

10. Բաժնի մասնագետ, շրջանավարտների ու կարիերայի աշխատանքները համակարգող Ա.Եզանյանը շրջանավարտների և կարիերայի կենտրոնի 2016-20 ռազմավարական պլանավորման շրջանակներում իրականացրել է կազմակերպչական, շրջանավարտներին և գործատուներին աջակցելու նպատակային կոնկրետ գործունեություն:

Նշենք, որ դեռևս 2014թ.-ից գործադրված է մասնաճյուղի շրջանավարտների տվյալների բազա, որում գրանցված են 2010-2017թթ. շրջանավարտների տվյալները (2828 շրջանավարտի տվյալներ, այդ թվում՝ 1400 առկա ուսուցման համակարգից, 1428-ը՝ հեռակա ուսումնառման համակարգից), 2018թ. շրջանավարտների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բազային կապելազվի հաջորդ ուստարվա սկզբին: Այդ տվյալները մշտապես թարմացվում են: Ու քանի որ բազան բավականին տեղեկատվություն է ներառում շրջանավարտների և նրանց ընթացիկ զբաղվածության վերաբերյալ հաջողությամբ ծառայում է և գործատուների, և շրջանավարտների հետ ակտիվ համագործակցությանը:

2017թ. հոկտեմբեր, նոյեմբեր ամիսներին Եզանյանն իրականացրել է հարցում՝ վերջին 5 տարիների շրջանավարտների զբաղվածությունը վերլուծելու նպատակով: Այդ վերլուծության արդյունքները տրամադրվել են կրթական ծրագրերի ղեկավարներին՝ ծրագրերի առաջարկի հայտերում նոր ծրագրի հիմնավորման համար:

	2016		2017	
	Քան.	%	Քան.	%
Ընդամենը ուսանող	185		165	
Աշխատում են, որից՝	67	36.2%	37	22.4%
Մասնագիտությամբ	32	47.8%	16	43.2%
Ոչ մասնագիտությամբ	35	52.2%	21	56.8%
Աշխատանքի են անցել 1-ին տարում	47	70.1%	29	78.4%
Աշխատանքի են անցել 2-րդ տարում	16	23.9%	0	0%
Սովորում են/սովորել են մագիստրատուրայում	31		18	

Կենտրոնի, ի դեմս շրջանավարտների և կարիերայի աշխատանքները համակարգող Ա.Եզանյանի անմիջական աջակցությամբ.

- մասնաճյուղի 4 շրջանավարտներ աշխատանքի են անցել,

- մասնաճյուղի կայքի միջոցով կազմակերպվել է տարբեր կազմակերպություններում թափուր աշխատատեղերի վերաբերյալ հայտարարությունների տարածումը,

- 2017թ. դեկտեմբերի 16-ին կազմակերպվել է հանդիպում ՀՀ պետական կառավարման ակադեմիայի կառավարչական գործունեության հոգեբանության գիտահետազոտական լաբորատորիայի գիտաշխատողների հետ, որոնք հանդես են եկել ակնարկային դասախոսություններով՝ քննարկելով բուհ-աշխատաշուկա կապի հնարավոր զարգացումները, անձի մասնագիտական գործունեության ընթացքում կարիերային նպաստող և խոչընդոտող հոգեբանական գործոնները, ուսանողների՝ որպես հետագա մասնագետների ինքնորոշման, մանկավարժական հմտություններ դրսևորելու, մասնավորապես՝ ուսանողների մեջ ստեղծագործական կարողություններ զարգացնելու խնդիրները:

- 2018թ. մայիսին կազմակերպվել է հանդիպում Բագրատաշենի սահանապահ գործերի ներկայացուցիչների հետ, տեղի է ունեցել քննարկում նրանց գործունեության վերաբերյալ և նրանց կողմից կատարվել է աշխատանքի առաջարկ մեր շրջանավարտ-ուսանողներին,

- ՈՒԳԸ համակարգող Սլավիկ Ալավերդյանի և Ուսանողական խորհրդի համատեղ նախաձեռնությամբ բարձր կուրսերի ուսանողների համար պարբերաբար անց են կացվել ապագա կարիերայի կազմակերպման վերաբերյալ տարբեր սեմինար-դասընթացներ,

Նշենք, որ շրջանավարտների և կարիերայի կենտրոնն ունի իր ֆեյսբուքյան էջը, որին հետևում են շուրջ 300 օգտատեր:

Կենտրոնը բանակցություններ է վարել ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈՒ, բանկի Իջևանի մասնաճյուղի հետ՝ ինտերնշիփային ծրագիր իրականացնելու նպատակով, որին մասնակցություն են ունեցել ավարտական կուրսի 12 ուսանողներ: Համագործակցությունը, սակայն միակողմանիորեն դադարեցվել է:

Այժմ նշենք ՄԿՈԱ բաժնի այն գործընթացները, որոնք առաջնահերթ են, պլանավորված էին, սակայն չեն իրականացվել.

- Չեն մշակվել մասնաճյուղի շրջանավարտների կողմից մասնաճյուղին և առանձին ֆակուլտետներին տարաբնույթ աջակցության տրամադրման մեխանիզմներ, շրջանավարտների աշխատանքները համակարգողի և մի քանի երիտասարդ ու մասնաճյուղի նախկին շրջանավարտ-աշխատակիցների կողմից փորձ է արվել ստեղծել շրջանավարտների միություն, այդ գործընթացն առայժմ ավարտին չի հասցվել:
- Չեն մշակվել մասնաճյուղի կառավարման գործընթացներում ուսանողների արդյունավետ ներգրավման և նրանց աշխատանքի ակտիվացման ընթացակարգեր,
- Ի տարբերություն նախորդ ուստարվա, հաշվետու տարում չգործեց «Երիտասարդ դասախոսների աջակցման և առաջավոր փորձի փոխանցման կենտրոնը», որը նաև ծառայում էր մանկավարժական առաջավոր փորձի խրախուսման և տարածման, ուսուցման ժամանակակից մեթոդների և տեխնոլոգիաների ներդրմանը:

Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման բաժին